

จด 2/175
9 เม.ย. 50
14.104.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	2671	พ.ร.บ.
วันที่ 10 เม.ย. 2550	15.34	

ที่ พม 0507/ 15125

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

9 เมษายน 2550

เรื่อง นโยบายด้านการคุ้มครองสถานภาพผู้สูงอายุ โดยการขยายผลการดำเนินงานโครงการ
อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ 10 เม.ย. 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี	จำนวน 1 ฉบับ
	2. รายงานการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ	จำนวน 1 ฉบับ
	3. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย มาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 กำหนดให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยดูแลผู้สูงอายุ

ในการนี้ กผส. มีมติเห็นชอบให้มีการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านผู้สูงอายุ เสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

เรียน เลขา คม.
ขอเสนอเรื่องให้ คม.
วันที่ 10 เมษายน 50 8134
(นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม)
รองนายกรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ
(นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

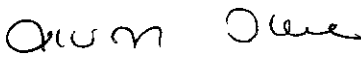
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

โทร. 0 2306 8808, โทรสาร 0 2306 8806

Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

ชื่อเรื่อง นโยบายด้านการคุ้มครองสถานภาพผู้สูงอายุโดยการขยายผลการดำเนินงาน
 โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
 กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.	กำหนดเวลาที่ต้องเสนอก่อนคณะรัฐมนตรีอย่างช้าที่สุด	ภายหลังที่ประชุมมีมติให้เสนอรายงาน									
2.	ระบุความจำเป็นที่บังคับให้ต้องเสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรี (ขีด ✓)	รายละเอียด									
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">กฎหมาย</td> <td style="width: 15%;">กฎ</td> <td style="width: 15%;">ระเบียบ</td> <td style="width: 15%;">มติครม.</td> <td style="width: 15%;">อื่น ๆ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>					กฎหมาย	กฎ	ระเบียบ	มติครม.	อื่น ๆ	✓
กฎหมาย	กฎ	ระเบียบ	มติครม.	อื่น ๆ							
✓											
	พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (1) กำหนดให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ										
3.	การถามความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม----- หน่วยงาน										
4.	การถามความเห็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง 1 คณะ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ							
	คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) เห็นชอบให้มีการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ	✓		คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2550							

5.	ร่างมติคณะรัฐมนตรีที่ต้องการ
	ให้ขยายผลการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผศ.) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ
6.	ลายมือชื่อผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (นางกานดา วัชรากย์) ผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รายงานการประชุม
คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
ครั้งที่ 1/2550
วันพุธที่ 17 มกราคม 2550
ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล

คณะกรรมการผู้มาประชุม

1. หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
2. นายไพบุณย์ วัฒนศิริธรรม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศังคม และความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช	ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
4. นายวัลลภ พลอยทับทิม	ปลัดกระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
5. นายอภิชาติ จีระวุฒิ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ แทน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
6. นางอรรพรรณ พงศ์พันธุ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน แทน ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
7. นายสมพงษ์ อนุยุทธพงศ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
8. แพทย์หญิงจิรพร เกตุปรีชาสวัสดิ์	ที่ปรึกษากกรรมการแพทย์ แทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
9. นายกิตติศักดิ์ สิ้นธุวนิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แทน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
10. นายนรินทร์ เมืองพระ	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
11. นายจันทฤทธิ์ แยมกลีบ	รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม แทน ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
12. นางสาวพันทิพา เอี่ยมสุทธา	เจ้าหน้าที่การทูต 7 กรมองค์การระหว่างประเทศ แทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ

13. นายณัฐพัชร อินทุภูติ	ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
14. ศาสตราจารย์ดำรง เจริญประยูร	ผู้อำนวยการสำนักงานอสาภาษา ศาภาษาชไทย แทน เลขาธิการสภาภาษาชไทย	กรรมการ
15. ศาสตราจารย์พงษ์ศิริ ปรารณาคี		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
16. นายเอก สิทธิประศาสน์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
17. นางธิดา ศรีไพพรรณ		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
18. นายประพัฒน์ แสงวณิช		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
19. นายวัลลภ เจียรนนท์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
20. ศาสตราจารย์สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
21. นายอภิชัย จันทระเสน		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
22. รองศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
23. รองศาสตราจารย์มัทนา พนานิรามัย		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
24. นายกิตติ สมานไทย	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ	กรรมการและ เลขานุการ
25. นายพิมล แสงสว่าง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ	ผู้ช่วยเลขานุการ
26. นางสาวนิติกุล ชัยรัตน์	นักวิชาการสาธารณสุข 8ว รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. นางสุนิสา วงศ์เจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
------------------------	----------------------	-----------

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางอ้อมพร นิตยสุทธิ	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ
2. นางสาวอรพินท์ สักดิ์เอี่ยม	หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการนักบริหาร สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ
3. นางสาววิจิตา ราชะนันท์กุล	นักพัฒนางาน 8ว สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

4. นายดรธรณ ฤทธิปัญญาคุณ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7ว สำนักงานนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
5. นายสุพล บริสุทธิ์	นิติกร 7ว กองนิติการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6. นายศรินันท์ บัวแก้วเกิด	เจ้าหน้าที่ระดับ 5 สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ

เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ จำนวน 27 คน

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล) ประธานกรรมการ
กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

สืบเนื่องจากการประชุม กผส. ครั้งที่ 5/2549 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2549 ที่ประชุม
มีมติให้นำเสนอรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบรายงาน
สถานการณ์ผู้สูงอายุดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2549

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2550
เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2549

การประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันพุธที่ 20 ธันวาคม 2549 โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล) เป็นประธานการประชุม นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนให้คณะกรรมการทุกท่านพิจารณาตามหนังสือที่ พม 0507 / วอ250 - วอ270 ลงวันที่ 8 มกราคม 2550 ซึ่งมีผู้ขอแก้ไข ดังนี้

นายอภิชัย จันทรเสน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขอแก้ไข

หน้า 14 บรรทัดที่ 16,17 จาก ควรมีการกำหนดฐานการเพิ่มอัตราเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เป็น ควรกำหนดการเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นดัชนีกับ อัตราค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น

หน้า 14 บรรทัดที่ 23 จาก เห็นด้วยที่จะมีการกำหนดการเพิ่มอัตราเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เป็น เห็นด้วยที่จะมีการกำหนดเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นดัชนีกับอัตราค่าครองชีพที่สูงขึ้น โดยขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้นำไปพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขรายงานการประชุมตามที่มีผู้ขอแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2549

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอเรื่องเพื่อทราบ ดังนี้

3.1 การติดตามสิทธิผู้สูงอายุตาม พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

กผส. มีมติในการประชุมครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2549 มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อชมเชย หรือขอเร่งรัดการดำเนินงาน และให้รายงานผลการติดตามสิทธิฯ ดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินงานตามมติที่ประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับทราบ

3.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ

กผส. มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2549 ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุในการประชุม กผส. ทุกครั้ง

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานผลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ ดังนี้

3.2.1 คณะกรรมการบริหารกองทุน ได้มีการประชุม ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2550 เพื่อพิจารณาโครงการ / กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ สรุปผลการพิจารณา ดังนี้

โครงการ/กิจกรรม	จำนวนโครงการ / กิจกรรม	เป็นเงิน (บาท)	ผลการพิจารณา
1. โครงการ	7	580,000	อยู่ระหว่างรอการพิจารณา
2. การกู้ยืมทุนประกอบ อาชีพรายบุคคล	129	1,935,000	ได้รับการอนุมัติ 50 ราย เป็นเงิน 750,000 บาท และ อยู่ระหว่างรอการพิจารณาอีก 63 ราย
3. การ กู้ยืม เงิน ทุน ประกอบอาชีพรายกลุ่ม	2	200,000	อยู่ระหว่างรอการปรับปรุง แก้ไขรายละเอียด
4. การช่วยเหลือผู้ประสบ ปัญหาความเดือดร้อน	5	68,109	อยู่ระหว่างแจ้งสำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัด ประสาน หน่วยงานภายใน สังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์พิจารณา ให้ความช่วยเหลือ

ณ วันที่ 15 มกราคม 2550 กองทุนผู้สูงอายุได้สนับสนุนโครงการ / กิจกรรม และ
การกู้ยืมเงิน รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 2,277,400 บาท (สองล้านสองแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

ประธาน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. สำหรับเงื่อนไขในสัญญากู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพนั้น ควรพิจารณา
ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมอีกครั้ง หากมีความชัดเจนว่าผู้สูงอายุที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้
ไม่สามารถชำระเงินคืนงวดแรกภายหลังได้รับเงินกู้แล้ว 1 เดือน ได้ทันที
2. การให้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพรายบุคคลเป็นหน้าที่ของกองทุน
ผู้สูงอายุหรือไม่ เนื่องจากหากกองทุนผู้สูงอายุมีหน้าที่ต้องให้กู้ยืมเงินรายบุคคลสำหรับผู้สูงอายุทั้งประเทศนั้น
อาจไม่สามารถดำเนินการได้ และอาจซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของกองทุนประเภทอื่น เช่น กองทุนหมู่บ้าน
ดังนั้น กองทุนผู้สูงอายุจึงควรลดบทบาทการดำเนินงานดังกล่าวลง

นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ขณะนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการอยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางการให้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพสำหรับคนพิการ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของสถาบันการเงินหน่วยงานราชการ และสมาคมคนพิการฯ โดยจะติดตามดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ควรนำแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวไปปรับใช้กับกองทุนผู้สูงอายุ

ศาสตราจารย์พงษ์ศิริ ประรณาดิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อสังเกตดังนี้

1. โครงการ / กิจกรรมการกู้ยืมทุนประกอบอาชีพรายบุคคลที่ได้รับการอนุมัตินั้น ผู้สูงอายุนำเงินทุนไปประกอบอาชีพอะไรบ้าง
2. ขอให้พิจารณาทบทวนเงื่อนไขในสัญญากู้ยืมเงิน ฯ เนื่องจากผู้สูงอายุที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ต้องชำระเงินคืนงวดแรกภายหลังได้รับเงินกู้แล้ว 1 เดือนนั้น อาจชำระเงินคืนไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

นายนิรันดร์ เมืองพระ ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ให้ข้อสังเกตว่า ขอบทราบเหตุผลที่โครงการ/กิจกรรมการกู้ยืมทุนประกอบอาชีพรายบุคคลไม่ได้รับการอนุมัติ

นายพิมล แสงสว่าง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ชี้แจงในการประชุม ดังนี้

1. โครงการ / กิจกรรมการกู้ยืมทุนประกอบอาชีพรายบุคคลที่ได้รับการอนุมัติส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเงินทุนฯ เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขาย ทั้งนี้ ได้มีการนำประสบการณ์จากการให้กู้ยืมเงินประเภทดังกล่าวจากกองทุนอื่นๆ มาเป็นแนวทางในการพิจารณาด้วย โดยมีการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขหลายประการเพื่อประกอบการพิจารณาในแต่ละโครงการที่ขอรับการสนับสนุน ในการนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้ดำเนินการร่างสัญญากู้ยืมเงินฯ ดังกล่าว ซึ่งมีความชัดเจนและเข้มงวด แต่ในทางปฏิบัติสามารถผ่อนปรนได้ เช่น หากผู้สูงอายุได้รับการอนุมัติเงินกู้แล้ว และในเดือนแรกยังไม่ก่อเกิดรายได้ ก็อาจผ่อนปรนให้ โดยยังไม่ต้องชำระเงินคืนในเดือนแรก และสามารถทำข้อตกลงระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้เพื่อระบุในสัญญาฯว่าจะใช้คืนเมื่อไร
2. ในกรณีโครงการ/กิจกรรมฯ ไม่ได้รับการอนุมัตินั้น เนื่องจากคุณสมบัติไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ เช่น รายได้เกินกว่าที่กำหนด หรือไม่มีความสามารถในการชำระเงินคืน ฯลฯ เป็นต้น

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ รองประธานกรรมการคนที่สอง แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการรายงานผลการใช้จ่ายเงินและสรุปยอดเงินคงเหลือของกองทุนผู้สูงอายุให้ กผส. ได้รับทราบเป็นระยะๆ

นายกิตติ สมานไทย ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กรรมการและเลขานุการฯ รายงานในการประชุมว่า กองทุนผู้สูงอายุได้รับการจัดสรรงบประมาณเริ่มแรกจำนวน 60 ล้านบาท โดยมีการใช้จ่ายด้านการบริหารจัดการ กองทุนผู้สูงอายุ และสนับสนุนโครงการ / กิจกรรม และการกู้ยืมเงิน รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 3.5 ล้านบาท และสำหรับในปีงบประมาณ 2550 ได้การจัดสรรงบประมาณอีก 60 ล้านบาท ขณะนี้กองทุนผู้สูงอายุมีเงินรวมทั้งสิ้น 116.4 ล้านบาท

นางธิดา ศรีไพพรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า สำหรับโครงการที่ไม่ได้รับการอนุมัติการกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนฯ ได้พิจารณาแล้วว่า ผู้สูงอายุบางรายต้องการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปให้บุตรหลาน หรือต้องการนำไปขยายกิจการค้าขาย หรือร่างกายไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ในบางรายที่ประสบความสำเร็จแล้ว คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพื่อช่วยเหลือต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ และให้มีการรายงานผลการใช้จ่ายเงิน และสรุปยอดเงินคงเหลือให้ กผส. ได้รับทราบเป็นระยะ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องสืบเนื่อง

4.1 รายงานผลการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

คณะอนุกรรมการบูรณาการ โครงการนำร่องการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายวัลลภ พลอยทับทิม) เป็นประธานอนุกรรมการ ได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2550 สรุปผลการประชุม ดังนี้

การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. การสำรวจพื้นที่นาร่อง และเผยแพร่รูปแบบศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ตามผลการศึกษาของรองศาสตราจารย์ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร ในระดับพื้นที่เป้าหมาย และทางเว็บไซต์ www.oppo.opp.go.th	1. ดำเนินการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศูนย์เอนกประสงค์ฯ แก่จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพร้อมที่จะดำเนินการนาร่องในภูมิภาค 4 แห่ง ได้แก่ เชียงใหม่ พัทลุง หนองคาย ชลบุรี โดยประมวลข้อเด่น และข้อจำกัด เสนอให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณา 2. มีจังหวัดติดต่อขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติม 8 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี ลพบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี นครศรีธรรมราช ตาก ประจวบคีรีขันธ์ และสระบุรี 3. มีจังหวัดขอให้เดินทางไปให้คำแนะนำ 2 จังหวัด คือ พิษณุโลก และขอนแก่น
2. การดำเนินการบูรณาการกับหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง	1. กรณีศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุเมืองใหม่ บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ การเคหะแห่งชาติ ก่อสร้างที่พักอาศัยในบริเวณเมืองใหม่ บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และได้ก่อสร้างอาคารเพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มอบหมายให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นหน่วยงานประสานเตรียมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ จะได้ประสานหน่วยงานเพื่อบูรณาการรูปแบบศูนย์เอนกประสงค์ฯ และศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้มีความสอดคล้องกัน 2. กรณีศูนย์บริการผู้ด้อยโอกาส ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร (อบจ.) ดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด และภาคประชาชน จึงเห็นสมควรให้มีการบูรณาการระหว่างศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และศูนย์บริการผู้ด้อยโอกาส โดยมี อบจ. สกลนคร เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ

การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
3. การประชุมคณะกรรมการบูรณาการโครงการนำร่องการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2550	สรุปสาระสำคัญของผลการประชุมคณะกรรมการฯ โดยที่ประชุมมีมติ ดังนี้ 1. การคัดเลือกพื้นที่นำร่องตามโครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ หาข้อมูลในระดับพื้นที่เพิ่มเติม และนำเสนอในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งต่อไป โดยให้เพิ่มเติมข้อมูลใน 7 จังหวัด - 4 จังหวัดนำร่องเดิม ได้แก่ เชียงใหม่ หนองคาย พัทลุง ชลบุรี - จังหวัดอื่นที่แจ้งความประสงค์ต้องการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์ฯ ได้แก่ สกลนคร พิชัยโลก และขอนแก่น 2. ที่ประชุมเห็นชอบให้ศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุเมืองใหม่ บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการศูนย์เอนกประสงค์ฯ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นแกนกลางในการจัดการศูนย์เอนกประสงค์ฯ และสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุสนับสนุนองค์ความรู้ 3. คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบให้การสนับสนุนการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์ฯ โดยมอบหมายผู้แทนแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการผลักดันการจัดตั้งศูนย์ฯ ตามภารกิจที่รับผิดชอบในระยะต่อไป

รองศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รายงานในการประชุมครั้งนี้

1. การดำเนินการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ใน 5 จังหวัดนั้น ยังไม่มีการตัดสินใจว่าจะดำเนินการใน 5 จังหวัดที่นำเสนอ เนื่องจากมีหลายจังหวัดแสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการนำร่องฯ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาเลือกจังหวัดที่จะดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมทั้ง 4 ภาค และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม 2550

2. คณะกรรมการฯ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกพื้นที่สำหรับจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ดังนี้

2.1 จำนวนและความหนาแน่นของผู้สูงอายุ รวมทั้งความต้องการและบริการด้านผู้สูงอายุของชุมชน

2.2 ความพร้อมของหน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคที่จะจัดบริการเพื่อผู้สูงอายุ

2.3 ความพร้อมด้านงบประมาณ

2.4 ความร่วมมือของผู้นำชุมชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความยั่งยืนของการดำเนินงาน

2.5 จำนวนของกลุ่มคนในวัยต่างๆ ที่มีความต้องการใช้บริการศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

แพทย์หญิงจิรพร เกตุปรีชาสวัสดิ์ ที่ปรึกษากิจกรรมการแพทย์ ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ข้อสังเกตว่า การดำเนินการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่งมีที่ใดบ้าง

นายพิมล แสงสว่าง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ชี้แจงในการประชุม ดังนี้

1. พื้นที่สำหรับดำเนินการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ฯ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ดินแดง สวนลุมพินี บางขุนเทียน ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ดำเนินงานในลักษณะชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 66 แห่ง โดยจะพิจารณาเลือกเพียง 1 ชมรมเพื่อเป็นศูนย์กลาง และชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ประธาน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ในพื้นที่เขตดินแดง และบางขุนเทียนมีความน่าสนใจ เนื่องจากมีความชัดเจนในพื้นที่ ทั้งนี้ การจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ฯ ควรเลือกพื้นที่ให้กระจายทั้ง 5 มุมเมือง และควรคำนึงถึงเรื่องความซ้ำซ้อนในการจัดตั้งฯ ด้วย

นางสาวพันทิพา เอี่ยมสุทธา ผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ มีข้อสังเกตว่า คณะอนุกรรมการฯ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกพื้นที่เพื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ฯ อย่างไร

นางริดา ศรีไพพรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า ควรพิจารณาการกำหนดพื้นที่สำหรับจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ในกรุงเทพมหานครอีกครั้ง เนื่องจากชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครบางแห่งมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายศูนย์อเนกประสงค์ฯ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดตั้ง

ศาสตราจารย์พงษ์ศิริ ประรณาดิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า ควรเชิญประธานสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดเข้าร่วมดำเนินการ โครงการนำร่อง การจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชนด้วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือของภาคี

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ รองประธาน กรรมการคนที่สอง แสดงความคิดเห็นว่า การเลือกสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุฯ ไม่ควรเลือกพื้นที่ในโรงพยาบาล เนื่องจากไม่มีความยั่งยืนในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ควรให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นผู้เลือกสถานที่สำหรับจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์ฯ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นและ เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้คณะกรรมการบูรณาการโครงการนำร่องการจัดตั้งศูนย์ เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชนพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อคัดเลือกพื้นที่นำร่องในการจัดตั้งศูนย์ เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชนนำเสนอ กผส. ต่อไป

4.2 แนวทางการจัดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550

คณะกรรมการจัดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม) เป็นประธานอนุกรรมการ ได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2550 สรุปผลการประชุม ดังนี้

ประเด็น	มติที่ประชุม
1. การดำเนินงานกราบเรียนเชิญนายกรัฐมนตรี เป็น ประธานในพิธีเปิดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 วันที่ 11 เมษายน 2550 เวลา 09.00 น. ณ ตึกสันติ ไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ขณะนี้อยู่ระหว่างรอบัญชา จากนายกรัฐมนตรี	รับทราบ
2. การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ 2.1 การจัดกิจกรรมในวันที่ 11 เมษายน 2550 เริ่มตั้งแต่เวลา 07.30 - 13.00 น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล 2.2 กิจกรรมด้านวิชาการ เดือนมีนาคม 2550 ณ โรงแรมปริญซ์พาเลซ	รับทราบและมอบหมายให้ดำเนินการโดย คำนึงถึงข้อสังเกต ดังนี้ 1. งานส่วนกลางที่ กผส.เป็นเจ้าภาพ คือ พิธีเปิด งานและการมอบรางวัลต่าง ๆ นั้น ควรมีการ ดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 พิธีเปิดงานควรกราบเรียนเชิญ นายกรัฐมนตรีกล่าวเปิดงานและแสดงปาฐกถาพิเศษ

ประเด็น	มติที่ประชุม
2.3 กิจกรรมด้านบริการนิทรรศการ และภูมิปัญญาผู้สูงอายุ ระหว่างวันที่ 28 มิถุนายน - 1 กรกฎาคม 2550 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพค เมืองทองธานี	ประมาณ 30 นาทีก่อนการมอบโล่และรางวัลต่างๆ โดยให้มีการถ่ายทอดสดทั่วประเทศ 1.2 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ สรรหาผู้สูงอายุที่เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม และคณะกรรมการคัดเลือกสื่อที่สร้างสรรค์ผลงานให้สังคมตระหนักในคุณค่า ความสำคัญของผู้สูงอายุเพื่อรับมอบโล่ประกาศเกียรติคุณจากนายกรัฐมนตรี 1.3 นำเสนอ กพศ. เพื่อพิจารณาหัวข้อการได้ว่าตี ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในพิธีเปิดงาน (1) ผู้สูงอายุไทยดีกว่าผู้สูงอายุฝรั่ง (2) ผู้สูงอายุในเมืองดีกว่าผู้สูงอายุในชนบท 1.4 กิจกรรมอื่นๆ ในพิธีเปิดงาน เช่น การจัดแสดงนิทรรศการและการให้บริการตรวจสุขภาพ ควรพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม 2. ควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับผู้สูงอายุตลอดปี 2550 เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 3. ให้สำรวจแผนงาน/กิจกรรมเนื่องในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 ของหน่วยงานต่าง ๆ และจังหวัด รวมทั้งกิจกรรมของคณะกรรมการในส่วนกลางและจัดทำเป็นปฏิทินงานหรือกิจกรรมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบและเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้กำหนดจัดทำแผนปฏิบัติการ 2 ลักษณะ คือ - แผนการจัดกิจกรรมเนื่องในพิธีเปิดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติฯ

ประเด็น	มติที่ประชุม
	- แผนการจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ซึ่ง คณะอนุกรรมการจัดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 ได้ขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม อยู่ระหว่างการรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนทั่วประเทศ โดยมีบางหน่วยงานแจ้ง รายละเอียดกิจกรรมแล้ว เช่น สภาอากาศไทย สภา สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ การกีฬาแห่งประเทศไทย สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร 4. ในฐานะที่คณะอนุกรรมการจัดงานฯ เป็น กลไกส่วนกลาง ควรประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงาน/กิจกรรมต่างๆ โดย จัดสรรงบประมาณให้จังหวัดแต่ละแห่ง เพื่อให้ จังหวัดสามารถดำเนินการได้ 5. สำหรับงานวิชาการ การจัดทำสารคดี และ การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ทำ เป็นขบวนการ
3. การจัดทำดอกกล่าวนสัญลักษณ์ของผู้สูงอายุ ในโอกาสวันผู้สูงอายุแห่งชาติ	หน่วยงานหรือองค์กรใดที่มีความประสงค์จัดทำ ดอกกล่าวน เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือ จำหน่าย สามารถดำเนินการและกำหนดรูปแบบและ วัสดุในการจัดทำได้ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยประมวลข้อมูล และส่งเสริมให้มีการนำไปใช้ประโยชน์

ที่ประชุมอภิปรายให้ข้อคิดเห็นแนวทางการจัดกิจกรรมในงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการได้วาทซึ่งพิจารณาเลือกประเด็นในหัวข้อ “ผู้สูงวัยในเมือง รุ่งเรืองกว่าในชนบท”
2. กิจกรรมการสรรหาผู้สูงอายุที่เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ควรมีคณะกรรมการสรรหาฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธาน และ กรรมการจาก กผส. อีก 6 คน มีอำนาจหน้าที่กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการสรรหาบุคคล

และพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นผู้สูงอายุดีเด่น โดยให้หน่วยงานต่างๆ นำเสนอรายชื่อผู้สูงอายุ เพื่อให้คณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาก่อน และนำเสนอ กผส.

3. ควรกำหนดจำนวนรางวัลผู้สูงอายุให้ชัดเจน โดยในเบื้องต้นกำหนดจำนวนรางวัลผู้สูงอายุดีเด่น 1 รางวัลก่อน ทั้งนี้ หากมีผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ครบถ้วนตามที่กำหนดมากกว่า 1 คน ค่อยเพิ่มรางวัลภายหลัง

4. การจัดกิจกรรมด้านบริการนิทรรศการและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ ควรจัดร่วมกับสภาอากาศไทย ในการประชุมเชิงวิชาการด้านผู้สูงอายุ โดยให้ กผส. สภาอากาศไทย และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเจ้าภาพร่วมกัน ทั้งนี้ ควรหาแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมและนิทรรศการให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อได้ว่าที่ คือ ผู้สูงวัยในเมือง รุ่งเรืองกว่าในชนบท
2. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สูงอายุดีเด่น เพื่อมอบรางวัลในพิธีเปิดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ปี 2550 ประกอบด้วย

- 2.1 นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม
- 2.2 นายอภิชัย จันทระเสน
- 2.3 นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช
- 2.4 นายประพัฒน์ แสงวณิช
- 2.5 นางธิดา ศรีไพพรรณ
- 2.6 รองศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร
- 2.7 ศาสตราจารย์พงษ์ศิริ ปราบธาดา

3. กำหนดรางวัลผู้สูงอายุดีเด่นในเบื้องต้น จำนวน 1 รางวัล
4. กิจกรรมด้านวิชาการ นิทรรศการ ให้ร่วมมือกับสภาอากาศไทย และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีการประชุมเชิงวิชาการด้านผู้สูงอายุในวันที่ 9-12 เมษายน 2550 โดย กผส. เป็นผู้สนับสนุน

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 การขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ได้ดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านขึ้นระหว่างปี 2546-2547 ภายใต้ปรัชญาการเสริมสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนดูแลผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่นำร่อง 4 ภาค ๆ ละ 2 จังหวัด จังหวัดละ 1 ตำบล โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนและ

เครือข่ายในชุมชน และ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการฯ ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.) ครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2547 ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ขยายผลการดำเนินงานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านให้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ จึงได้ขยายผลให้มีพื้นที่ต้นแบบจังหวัดละ 1 ตำบล โดยให้การสนับสนุนพื้นที่ละ 2 ปี ปัจจุบันเกิดพื้นที่ต้นแบบครบทุกจังหวัดทั่วประเทศแล้ว

จากการดำเนินงานดังกล่าวเพื่อให้สามารถทราบผลการบรรลุเป้าหมายของการขยายผลสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ จึงได้จัดจ้างสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์นวล พันธมนนาริน เป็นหัวหน้าคณะดำเนินการวิจัยการศึกษาการดำเนินงานขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่ได้ดำเนินการนั้นถือได้ว่าประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการฯ คือ

1.1 การดูแลผู้สูงอายุให้อยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข ไม่ถูกทอดทิ้ง ในบ้านปลายชีวิต

1.2 การประสานความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน

1.3 การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยที่เน้นความเอื้ออาทรระหว่างคน ในชุมชน

1.4 การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายในชุมชนให้มีบทบาท และสามารถจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมขึ้นในชุมชน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ คือ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกดี มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผู้สูงอายุและการดูแล การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชน และสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ และโครงการมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมสูงสามารถนำไปปฏิบัติได้

3. การขยายผลโครงการฯ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นองค์กรหลัก และมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ การกำหนดระเบียบเรื่องการใช้งบประมาณและอัตราค่าจ้างของ อปท. มีการประสานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ในเรื่องการบริหารงานสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุ โดย อปท. ไม่จำเป็นต้องทำพร้อมกันหมดทั้งประเทศ ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความสมัครใจของแต่ละพื้นที่

ประธาน มีข้อสังเกตและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. เนื่องจากอาสาสมัครในโครงการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.) ได้รับคำตอบแทน หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการต่อ ต้องตั้งงบประมาณ และเบิกจ่ายคำตอบแทนในอัตราเท่ากันหรือไม่ และราชการส่วนภูมิภาคมีส่วนร่วมดำเนินการในระยะใด
2. หากปรับเปลี่ยนวิธีการจัดสรรงบประมาณ โดยจัดสรรตรงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้ท้องถิ่นใช้งบประมาณต่อการสร้างสรรค์สังคมได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะได้อะไรกับสำนักงานงบประมาณเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
3. ควรจัดทำ Mapping เกี่ยวกับบริการ หรือหน่วยงานที่ดำเนินการด้านผู้สูงอายุ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณา หรือทราบช่องว่าง (Gap) ในการดำเนินงาน
4. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ อาจมีส่วนร่วมชี้แจงในคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ให้เน้นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมให้มากขึ้น

นายพิมล แสงสว่าง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ชี้แจงในการประชุม ดังนี้

1. อาสาสมัครฯ 1 คน จะดูแลผู้สูงอายุประมาณ 5-7 โดยในโครงการนำร่องฯ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุจะได้รับคำตอบแทนเดือนละ 300 บาท เป็นระยะเวลา 2 ปี
2. สำหรับในพื้นที่ตำบลซึ่งยังไม่มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ราชการส่วนภูมิภาคสามารถช่วยกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานก่อนสนับสนุนให้ท้องถิ่นขยายผลโครงการ ทั้งนี้ จะเน้นเฉพาะท้องถิ่นที่มีความพร้อมก่อน

ศาสตราจารย์พงษ์ศิริ ประรณาคี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. อาสาสมัครฯ ส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่หลายด้าน ทำให้มีเวลาดูแลผู้สูงอายุน้อย
2. หากไม่มีคำตอบแทนให้อาสาสมัครเลย จะทำให้เกิดความยั่งยืนได้ยาก ทั้งนี้ จึงสมควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เนื่องจากสามารถตั้งงบประมาณสนับสนุนได้ โดยเป็นหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ทั้งนี้ ให้ส่วนภูมิภาคสนับสนุนด้านวิชาการต่างๆ

นายเอนก ลิทธิประศาสน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า หน่วยงานส่วนภูมิภาคในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล สมควรมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการดำเนินงานโครงการฯ ดังกล่าว

นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า แนวทางที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มุ่งเน้น คือ การส่งเสริมความร่วมมือ และการประสานงานในท้องถิ่น โดยความ

ร่วมมือของทุกภาคส่วน ได้แก่ ชุมชน ชาวบ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค เช่น สถานีอนามัย ฯลฯ ร่วมกันดำเนินงาน ในการนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ จะเป็นผู้ประสานงาน ให้การสนับสนุนเชิงนโยบาย ซึ่งจะมีการกำหนดกลไกการดำเนินงานไปสู่ท้องถิ่น โดยผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ทั้งนี้ หลักการส่งเสริมการดำเนินงานร่วมกันทุกฝ่าย จะครอบคลุมส่วนภูมิภาคและยังเป็นการกำลังสำคัญด้วย

นายวัลลภ พลอยทับทิม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ในตำบลที่ยังไม่มีการดำเนินงาน โครงการนำร่องฯ ควรให้ส่วนภูมิภาคเข้าไปกำกับดูแลการดำเนินงานก่อนสนับสนุนให้ท้องถิ่น ดำเนินการต่อไป

นายสมพงษ์ อนุยุทธพงศ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลงานด้านสังคม หากมีอัตรากำลังบุคลากรด้านนี้มากขึ้น จะทำให้มีผู้รับผิดชอบงานเพิ่มขึ้น
2. ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้อาสาสมัคร เช่น การกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ

นายอภิชาติ จีระวุฒิ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. เห็นด้วยที่ควรจัดสิทธิประโยชน์ให้อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุเช่นเดียวกับอาสาสมัครอื่นๆ
2. หากมีการให้ท้องถิ่นดำเนินการ ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

นายณัฐพัชร์ อินทุภูติ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ แสดงความคิดเห็นว่า ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครต้องการให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุด้วย จึงขอทราบว่ามีการดำเนินงานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครด้วยหรือไม่ ซึ่งสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ จะมีโครงการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งในกรุงเทพมหานคร และอยากขอความร่วมมือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการดำเนินงาน

รองศาสตราจารย์มัทนา พนานิรามัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า ปัจจุบันการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ ดังนั้น ควรมีการกำหนด

ระเบียบเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุระดับชนชั้นกลางในกรุงเทพมหานคร และควรเพิ่มแนวทางการให้บริการที่ไม่เป็นรูปแบบของการสงเคราะห์

ศาสตราจารย์สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า ในส่วนของกรุงเทพมหานครมีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุหลายโครงการ โดยกลไกศูนย์บริการสาธาณสุขซึ่งครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีพนักงานสุขภาพชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ตลอดจนการเฝ้าระวังต่างๆ นอกจากนั้นยังมีการดำเนินงานในลักษณะศูนย์เอนกประสงค์หลายแห่งโดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้บริการเป็นชนชั้นกลางและล่าง ดังนั้น หากมีการเชื่อมโยงกันด้านการดำเนินงานจะทำให้งานด้านผู้สูงอายุมีความก้าวหน้าและเกิดผลเป็นรูปธรรมได้รวดเร็วขึ้น

นายแพทย์บรรลु กิริพานิข ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ รองประธานกรรมการคนที่สอง แสดงความคิดเห็นว่า ในต่างประเทศมีการจัดตั้งองค์กร (Trustee) เพื่อดูแลผลประโยชน์ทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ

ศาสตราจารย์ดำรง เหมบุญประยูร ผู้อำนวยการสำนักงานอาสาภาค ผู้แทนเลขาธิการสภาภาคไทย แสดงความคิดเห็นว่า สภาภาคไทยได้จัดบริการด้านที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจในชื่อ “สววงคณิเวศ” เป็นโครงการต้นแบบ ซึ่งนอกจากจะจัดที่พักให้เหมาะสมแล้ว ยังมีบริการด้านสุขภาพและกิจกรรมทางสังคมต่างๆ

นางสาวพันทิพา เอี่ยมสุทธา ผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ แสดงความคิดเห็นว่า กระทรวงการต่างประเทศได้จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและสวัสดิการสังคมของต่างประเทศ ซึ่งน่าจะเป็นข้อมูลในการศึกษาเพื่อปรับใช้ในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุได้

นายอภิชัย จันทรเสน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นว่า การจัดตั้ง Trustee เพื่อดูแลผู้สูงอายุนั้น หากจะมีการดำเนินงานอาจต้องแก้ไขกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมายเรื่องมรดกพิณัยกรรม ซึ่งห้ามการก่อตั้ง Trustee แม้ปัจจุบันจะมีการตั้ง Trustee ได้ แต่เป็นในเชิงการบริหารการเงิน ซึ่งเป็นภาคธุรกิจ จึงต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาให้รอบคอบก่อนดำเนินการ

มติที่ประชุม เห็นชอบให้มีการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านผู้สูงอายุ เสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ

ปิดประชุม

เวลา 11.45 น.

(นายกิตติ สมานไทย)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก

เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

กรรมการและเลขานุการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

พ.ศ. ๒๕๔๖

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พระราชบัญญัติ

ผู้สูงอายุ

พ.ศ. ๒๕๔๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

เป็นปีที่ ๔๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนผู้สูงอายุ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
“รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของ
หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม
และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า
“กผส.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยใน
พระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นรองประธาน
กรรมการคนที่สอง

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวง
มหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงาน
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทน
องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริม
และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวน
ไม่เกินห้าคน

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน

ให้อำนาจการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชน ตาม (๕) ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งองค์กรเอกชนได้เลือกกันเองและการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรเอกชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ โดยให้กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ดำเนินการสรรหา และพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการตาม (๖)

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๖ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๗ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการ มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธาน กรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม สำหรับการประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สดานภาพ บทบาท และกิจกรรมของ ผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมและ สนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

(๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักตาม (๑) ตลอดจนประสานงานติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและ แผนหลักดังกล่าว

(๓) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงาน ของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาผู้สูงอายุ

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหา ผลประโยชน์และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๒๐ (๑)

(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐ (๒)

(๖) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๐ (๓)

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการ เก็บรักษาเงินกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๑

(๘) กำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

(๙) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือ แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(๑๐) เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๑) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือ ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐ ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริม สวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของ คณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการ คุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรม ของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(๔) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(๕) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนหลักของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือ แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดย ให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิต

(๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(๕) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

(๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

(๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

(๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(๙) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคบครัว

(๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนประกอบด้วยเป็นสำคัญ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานตามวรรคสอง ดำเนินการให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๓ ให้จัดตั้งกองทุนชั้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เรียกว่า “กองทุนผู้สูงอายุ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับ

ตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

- (๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๑๕ เงินและดอกผลตามมาตรา ๑๔ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๖ ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนมีสิทธินำไปลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาคแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๗ ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนห้าคนในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคน และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการระดมทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้ง กรรมการเพิ่มขึ้น การประชุมและการแต่งตั้งคณะกรรมการของ คณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนด

(๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำบัญชีและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน ทุกรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุ แห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงาน ผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

ประกาศ หรือระเบียบเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- โดยที่มาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ ให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้
เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และเพื่อให้ได้กฎหมายที่ครอบคลุม
ทุกด้านสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง
การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา

เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๓๐ ก วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖

การขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยอย่างรวดเร็วและกำลังไปสู่ภาวะประชากรสูงอายุ (population ageing) และผู้สูงอายุในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน เมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้มีการสำรวจข้อมูลสวัสดิการสังคมระดับครัวเรือนทั่วประเทศ (กรมประชาสงเคราะห์, 2543) พบว่า มีผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เป็นจำนวนถึง 253,360 ครอบครัวย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ของผู้สูงอายุทั้งหมดในเวลานั้น ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบทและยังไม่สามารถเข้าถึงบริการสำหรับผู้สูงอายุของภาครัฐและเอกชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง อันเนื่องมาจากบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในท้องถิ่นชนบทยังมีความจำกัดทั้งรูปแบบ วิธีการ และปริมาณของการให้บริการ

สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการนำร่องอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) เพื่อนำไปสู่การใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการขยายผลการดำเนินงานตามรูปแบบนี้ให้ครอบคลุมต่อการคุ้มครองสวัสดิภาพและพิทักษ์ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ในขอบเขตทั้งประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ผลการดำเนินงาน

2.1 พ.ศ. 2546 - 2547 ทดลองนำร่องใน 4 ภาค ๆ ละ 2 จังหวัด คือ เพชรบุรี สุพรรณบุรี ขอนแก่น ร้อยเอ็ด เชียงใหม่ พิชญโลก สงขลาและสุราษฎร์ธานี

2.2 ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2547 มีมติที่ประชุมให้ขยายผลการดำเนินงานไปทั่วประเทศ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ขยายผลโดยมุ่งให้มีพื้นที่ต้นแบบขึ้นจังหวัดละ 1 พื้นที่ก่อน โดย

ปี 2548 ดำเนินการ 15 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท สมุทรสงคราม สิงห์บุรี ชัยภูมิ นครราชสีมา ยโสธร สกลนคร อุตรธานี อุบลราชธานี น่าน พะเยา เพชรบุรี ลำปาง อุตรดิตถ์ ตรัง

ปี 2549 ดำเนินการ 48 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตรวค นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี อ่างทอง กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร เลย ศรีสะเกษ สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ กำแพงเพชร เชียงราย ตาก นครสวรรค์ แพร่ พิจิตร แม่ฮ่องสอน ลำพูน อุทัยธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา สตูล ทั้งนี้ ส่งเสริมให้มี อพส. พื้นที่ละ 40 คน

2.3 อพส.

- มีจำนวนพื้นที่ละ 40 คน ซึ่งเป็นประชาชนที่มีความสมัครใจ และได้รับการคัดเลือกจากการประชุมประชาคมหมู่บ้าน หรือตำบลให้เป็นตัวแทนมาปฏิบัติหน้าที่
- ได้รับการอบรมความรู้ ฝึกทักษะ ปรับทัศนคติ ให้ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
- ให้การดูแลผู้สูงอายุอย่างน้อย 5 คน โดยไปให้การดูแลให้เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของผู้สูงอายุถึงบ้านพักของผู้สูงอายุแต่ละราย
- เป็นสื่อกลางในการประสานให้มีการดำเนินกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุ

2.4 ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่มีคุณลักษณะดังนี้

- ขาดผู้ดูแล
- ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
- ถูกทอดทิ้ง
- ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง
- ถูกละเลยเพิกเฉย
- ได้รับการดูแลที่ไม่ถูกต้อง

ฯลฯ

ปัจจุบันมี อพส.ใน 75 จังหวัด 95 เขต ประมาณ 5,000 คน มีผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนที่ได้รับการดูแลจาก อพส. ประมาณ 30,340 คน

3. ความจำเป็นในการขยายผล

3.1 ผู้สูงอายุบางส่วนของประเทศ มีปัญหาทุกข์ยากลำบาก ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2549 พบว่า มีผู้สูงอายุอยู่คนเดียว จำนวนมากถึง 459,149 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ของประชากรผู้สูงอายุทั่วประเทศ

3.2 มติคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.) ครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2547 และมติคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2550 ให้ขยายผลไปยังพื้นที่ต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านผู้สูงอายุเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยสนับสนุนด้านวิชาการ

3.3 สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดจ้างสำนักฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย ผศ.ดร.นาถ พันธุมนาวัน และคณะ เมื่อปี 2549 เพื่อวิจัยการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน พบว่า การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการ คือ

- ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแล และ/หรือช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ได้รับการดูแลช่วยเหลือจาก อพส. สามารถดำรงชีวิตอยู่กับชุมชนและครอบครัวได้อย่างปกติ และมีความเชื่อมั่นว่าจะไม่ถูกทอดทิ้งในบั้นปลายชีวิต

- เสริมสร้างจิตสำนึกให้ครอบครัว ชุมชนตระหนักและให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนของตน

- สร้างอาสาสมัครให้เป็นนักสังคมสงเคราะห์พื้นบ้าน ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

- เป็นการส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในท้องถิ่นระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการดูแลผู้สูงอายุ ให้ได้รับการช่วยเหลือและฟื้นฟูทางด้านสุขภาพอนามัย ด้านจิตใจ และสังคม

การวิจัยเสนอให้มีการขยายผลโครงการนี้ต่อไป เพื่อสร้างประโยชน์สุขให้ผู้สูงอายุและสังคมส่วนร่วม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในการรับผิดชอบโครงการ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยสนับสนุนทางวิชาการ

3.4 เพื่อการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ ช่วยบรรเทาทุกข์ เสริมประโยชน์สุขให้ผู้สูงอายุ

3.5 การเตรียมความพร้อมสังคมก่อนเข้าสู่สังคมสูงอายุ ทำให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวเกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยจัดสร้างระบบการคุ้มครอง ดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุขึ้นในชุมชน โดยประชาชนในชุมชน หน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่น ร่วมกันดำเนินงาน โดยใช้ อพส. เป็นกลไกดำเนินการตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นของผู้สูงอายุ และเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้ประชาชนในชุมชนและอนุชนรุ่นหลังได้มีแบบอย่างนำให้เกิดความตระหนักและเตรียมพร้อมต่อภาวะผู้สูงอายุ

3.6 ระบบงาน อพส. เป็นกลไกให้กับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะได้รับการคุ้มครองดูแล เฝ้าระวังและเตือนภัย โดยมีการจัดแบ่งผู้สูงอายุในชุมชนเป็นกลุ่ม ๆ ให้ อพส. แต่ละคนคุ้มครองดูแล

3.7 เพื่อให้มีกลไกในระดับฐานรากของชุมชน ทำหน้าที่ป้องกัน ลดปัญหา ให้การช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้สูงอายุ และที่ผ่านมามีในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการแล้ว อพส. ยังขยายการช่วยเหลือไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น เด็ก คนพิการ ผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ คนจน ฯลฯ

3.8 เป็นการสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อให้มีเครื่องมือในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยดำเนินการในลักษณะเชิงรุกเข้าถึงตัวผู้สูงอายุในบ้านพักในชุมชน ให้มีหลักประกันสังคม ความมั่นคงในการดำรงชีวิต สามารถมีสิ่งทดแทนในการดูแลและคงภาวะของการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขภายในชุมชนนั้นได้ต่อไป

4. วิธีการขยายผล

ขยายผลโดยสอดคล้องกับมติ กพส. วันที่ 17 มกราคม 2550 ที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดูถึงความพร้อมและความต้องการของชุมชน แต่ละแห่งเป็นหลัก โดยมีหลักในการดำเนินการดังนี้

4.1 มีหน่วยพื้นที่ในการดำเนินการ 7,778 หน่วย แยกเป็น

- เขตองค์การบริหารส่วนตำบล 6,616 แห่ง

- เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล 1,162 แห่ง

ปัจจุบัน ดำเนินการไปแล้ว 95 แห่ง คงเหลือที่ยังไม่ได้ดำเนินการ 7,683 แห่ง

4.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ

กลุ่ม	ระยะเวลา	ร้อยละ	จำนวนพื้นที่	รวมพื้นที่สะสม	คงเหลือพื้นที่ที่ยังไม่ดำเนินการ
1	2551 – 2552	2.2	170	170	7,513
2	2552 - 2553	10	800	970	6,713
3	2553 - 2554	15	1,200	2,170	5,513
4	2554 - 2555	20	1,600	3,770	3,913
5	2555 - 2556	25 หรือที่ เหลือ ทั้งหมด	3,913	7,683	-

หนึ่งงบประมาณในการดำเนินการกลุ่มที่ 1 เฉพาะปีงบประมาณ 2551 จำนวน 170 พื้นที่ ใช้งบประมาณ 48 ล้านบาท

4.3 ดำเนินการพื้นที่ละ 2 ปี เพื่อมุ่งจัดสร้างระบบงานให้เกิดขึ้นและมีความเข้มแข็งพอสมควร โดยใน 2 ปีนี้ ดำเนินการโดยใช้งบประมาณจากส่วนกลาง หลังจากนั้นใช้งบประมาณดำเนินการจากท้องถิ่น

5. บทบาทของฝ่ายต่าง ๆ

หน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน วิชาการ และงบประมาณ (ระยะ 2 ปีแรก) โดยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล)

และหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดและท้องถิ่น โดยมีจังหวัดเป็นผู้ประสานและกำกับการดำเนินงาน

- การประสานเครือข่ายดำเนินงานต่าง ๆ ให้มาร่วมดำเนินงานอย่างเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และตอบสนองความต้องการและจำเป็นของผู้สูงอายุ
- ตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย หน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคเอกชนด้านผู้สูงอายุ ฯลฯ เป็นคณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการขยายผล และการติดตามประเมินผล

6. ด้านงบประมาณ

แนวทางการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดสร้างระบบในระยะ 2 ปีแรก ใช้งบประมาณจากส่วนกลาง หลังจากนั้น การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ใช้งบประมาณของท้องถิ่น โดยกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินการประกอบด้วย การฝึกอบรมอาสาสมัครปีละ 2 - 3 ครั้ง การจัดกิจกรรมกลุ่มประจำเดือนของอาสาสมัคร เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล การจัดสัมมนาเสริมสร้างประสบการณ์ของ อพส. ฯลฯ งบประมาณพื้นที่ละ 230,000 บาทต่อปี

7. ความพร้อมในการดำเนินงานขยายผล

7.1 ความพร้อมของพื้นที่โดย ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และประชาชนมีความต้องการให้มีระบบงานนี้เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ

7.2 เจ้าหน้าที่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุ และได้ดำเนินการงานนี้ในพื้นที่ต้นแบบมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี จะเป็นวิทยากรหลักและเป็นผู้ประสานการดำเนินการขยายผลต่อไป

7.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/อบต.) และ อพส. ในเขตพื้นที่ต้นแบบของแต่ละจังหวัดจะเป็นวิทยากรช่วยในการขยายผลในพื้นที่ต่าง ๆ

7.4 เครือข่ายที่ได้สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ต้นแบบมาแล้ว จะใช้เป็นเครือข่ายสนับสนุนให้กับพื้นที่อื่นในจังหวัด หรือในจังหวัดอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล คณาจารย์จากวิทยาลัยบรมราชชนนี ชมรมผู้สูงอายุ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สูงอายุ ผู้นำทางศาสนา ฯลฯ

7.5 มีตัวแบบ (Model) ที่มีแนวทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดของฐานแนวคิด องค์ประกอบ บทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบงาน อสส. ซึ่งทุกพื้นที่ที่ขยายผลจะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้